

У серпні 2020 року споживча інфляція в річному вимірі становила 2.5% (2.4% у липні). У місячному вимірі ціни знизилися на 0.2%. Споживча інфляція перебувала нижче цільового діапазону $5\% \pm 1$ в.п. і залишалася нижчою порівняно траєкторією прогнозу, опублікованого в Інфляційному звіті за липень 2020 року. Подорожчання енергоносіїв та відображення ефектів слабшої гривні здебільшого нівельовані сповільненням зростання цін на продукти харчування, зокрема за рахунок хорошого врожаю овочів та нарощення імпортової пропозиції окремих товарів.

Базова інфляція

Базова інфляція очікувано прискорилася (до 3.2% р/р).

Сповільнилося падіння цін на непродовольчі товари (до 0.2% р/р). Це зумовлене як послабленням гривні в попередні місяці, так і реалізацією відкладеного попиту на окремі товари з боку споживачів. Так, меншими темпами падали ціни на побутову техніку та електроніку. Прискорилося зростання вартості автомобілів, ліків та інших медичних товарів. Зростання цін на золото призвело також до стрімкого прискорення цін на ювелірні вироби. Натомість поглиблюється падіння цін на інші товари не першої необхідності – одяг та взуття, посуд, домашній текстиль. Це може пояснюватися порівняно меншим впливом курсового чинника на них через наявність у підприємств запасів попередніх колекцій та здійснення закупівель наперед.

Натомість продовжило сповільнюватися зростання цін на продовольчі товари (до 3.3% р/р). Зокрема, меншими темпами дорожчала більшість молочних та борошняних виробів, продукти з риби та безалкогольні напої. Це пов'язано як із збільшенням пропозиції, у тому числі за рахунок імпорту, так і млявим попитом на більш дорогі вироби та продукти не першої необхідності.

Темпи зростання вартості послуг залишалися високими (до 8.2% р/р). Унаслідок реалізації відкладеного попиту стрімко скоротилися темпи падіння цін на туристичні послуги. Високими темпами зростала вартість телекомунікаційних послуг. Покращення попиту населення та збільшення витрат бізнесу, у тому числі на дезінфекцію, призвели до подальшого прискорення подорожчання послуг закладів особистого догляду. Натомість слабкий попит та посилення карантинних обмежень в окремих областях стримували зростання вартості послуг кінотеатрів, закладів громадського харчування, курсів іноземної мови. Сповільнювалося також зростання вартості медичних послуг.

Зміна цін на сирі продукти харчування

Темпи зростання цін на сирі продукти харчування суттєво знизилися (до 0.9% р/р). Цьому сприяло надходження нового врожаю, а також нарощення імпорту окремих товарів упродовж останніх місяців. Так дешевшими, ніж торік, були картопля, буряк, капуста, банани, лимони.

Сповільнилося подорожчання кабачків, огірків, часнику, яблук, молока. Під впливом слабого попиту та достатньої пропозиції поглиблюється й падіння цін на свинину. Крім цього, знову подешевшали яйця, ймовірно через зниження зовнішнього попиту.

Натомість повернулися до зростання ціни на помідори внаслідок слабкої пропозиції ґрунтових овочів. Через затримку досягання урожаю також дорожчими, ніж торік, були кавуни.

Зміна адміністративно регульованих цін

Зростання адміністративно регульованих цін прискорилося суттєвіше, ніж очікувалося (до 5.2% р/р). Так, вартість природного газу для населення хоча і залишалася меншою ніж торік, у серпні зросла з огляду на світовий тренд подорожчання енергоносіїв.

Водночас динаміка цін на інші компоненти адміністративної інфляції (алкогольні напої, тютюнові вироби, тарифи на гарячу воду та опалення) була майже незмінною.

Зміна цін на паливо

Здешевлення палива продовжувало сповільнюватися (до 17.9% р/р), також відображаючи зростання світових цін на нафту в останні місяці та значний попит на паливо через високу інтенсивність користування автомобілями в умовах пандемії коронавірусу.

Промислова інфляція

У серпні падіння цін у промисловості сповільнилося (до 4.7% р/р з 7.5% р/р у липні). За місяць ІЦВ зріс на 2.3%.

Під впливом відновлення зростання світових цін на енергоносії в останні місяці знизилися темпи падіння цін у добуванні сирої нафти і природного газу (до 40.5% р/р). Це разом з підвищенням світових цін на добрива та високим зовнішнім попитом призвело до прискорення зростання цін на продукцію хімічної промисловості (до 4.9% р/р).

Деяко зменшилися й темпи падіння цін у постачанні електроенергії, газу, пари та кондиціонованого повітря (до 9.4% р/р). Зокрема, подорожчання газу нівелювало зниження цін у виробництві електроенергії, пов'язане із

зниженням тарифу для виробників з альтернативних джерел.

Стрімко сповільнилося падіння цін у металургії (до 4.4% р/р) унаслідок поступового відновлення світових цін на сталь та послаблення гривні в останні місяці. Через такі самі тенденції на світовому ринку залізної руди зменшилися темпи падіння цін у добуванні металевих руд, що реалізуються за межі України (до 9.7% р/р). Натомість слабкий попит з боку вітчизняних металургійних підприємств стримував відновлення зростання цін на металеві руди в межах України.

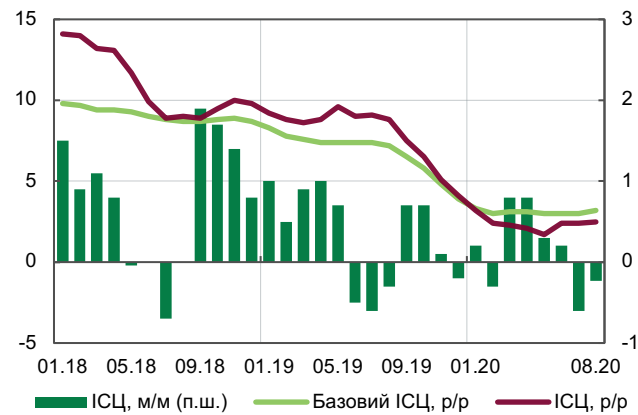
Деяко вищими темпами зростали ціни в текстильному, фармацевтичному виробництві, деревообробці та

поліграфії, виробництві гумових і пластмасових виробів.

Темпи зростання цін у харчовій промисловості також прискорилися (до 9.2% р/р). Суттєво сповільнилися темпи падіння цін у виробництві м'ясних продуктів (до 0.6% р/р), що ймовірно пов'язано з подорожчанням імпоротної сировини. Прискорилося зростання цін у виробництві цукру на тлі зростання світових цін та підвищення зовнішнього попиту (у серпні Україна наростила поставки цукру в Туреччину, Узбекистан, Грузію, Палестину). Крім того, зростали ціни в інших видах харчової промисловості: у виробництві молочних продуктів, хлібопекарській галузі та у виробництві олії та тваринних жирів.

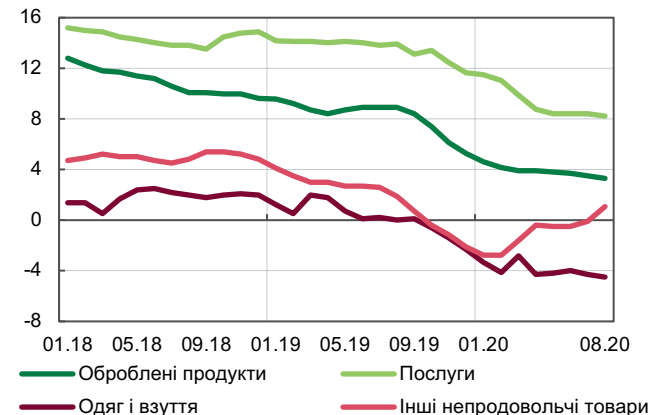
У серпні 2020 року споживча інфляція в річному вимірі незначно прискорилося, але перебувала нижче цільового діапазону 5% ± 1 в. п. Подорожчання енергоносіїв та ефекти від послаблення гривні здебільшого нівельовані сповільненням зростання цін на продукти харчування, зокрема через збільшення пропозиції. Базова інфляція також незначно зросла порівняно з липнем, насамперед за рахунок відновлення зростання цін на інші непродовольчі товари

Графік 1. Індекси споживчих цін, %

Джерело: ДССУ.

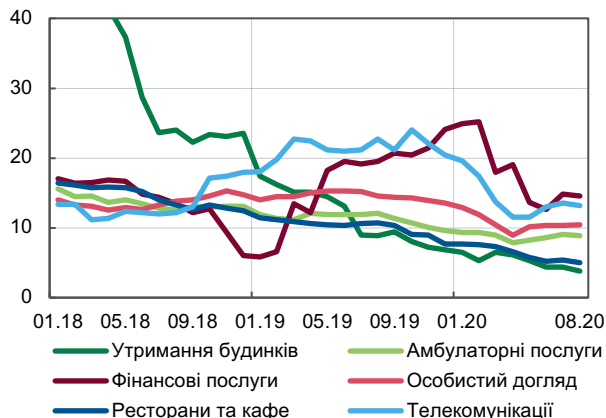
Графік 2. Основні компоненти базового ІСЦ, % р/р

Джерело: ДССУ, розрахунки НБУ.

Темпи зростання вартості послуг залишалися високими. Вплив на ціни від зростання виробничих витрат був компенсований слабким попитом і посиленням обмежень в окремих областях

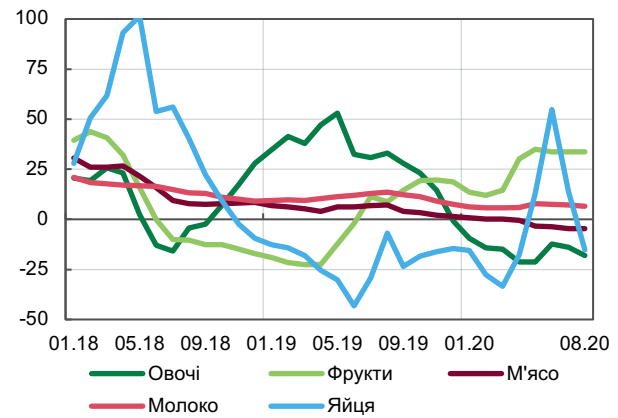
Графік 3. Ціни на окремі ринкові послуги, % р/р

Джерело: ДССУ.

Надходження нового врожаю та нарощення імпорту впродовж останніх місяців сприяло зниженню темпів зростання цін на сири продукти

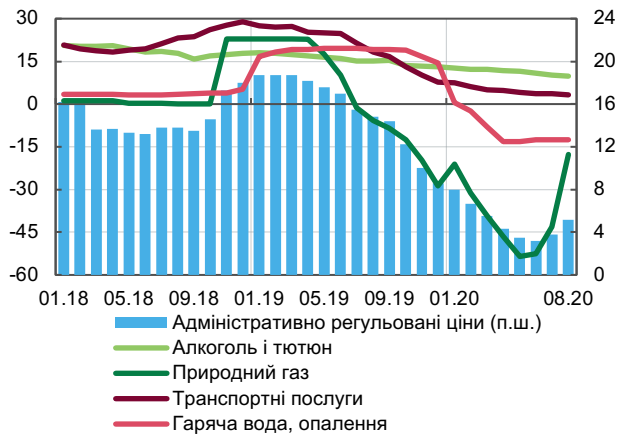
Графік 4. Ціни на окремі сири продукти, % р/р

Джерело: ДССУ.

Зростання адміністративно регульованих цін прискорилося через підвищення вартості природного газу з огляду на світовий тренд подорожчання енергоносіїв

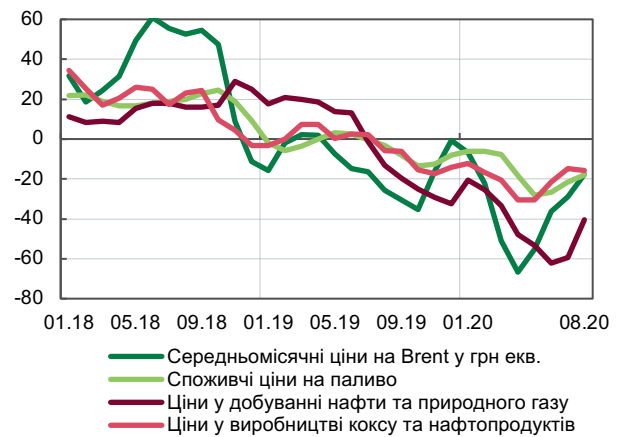
Графік 5. Компоненти адміністративно регульованих цін, % р/р

Джерело: ДССУ.

Здешевлення палива продовжило сповільнюватись, відображаючи зростання світових цін на нафту в останні місяці та значний попит з боку власників автомобілів

Графік 6. Індекси цін на паливо, % р/р

Джерело: ДССУ, Refinitiv Datastream, розрахунки НБУ.

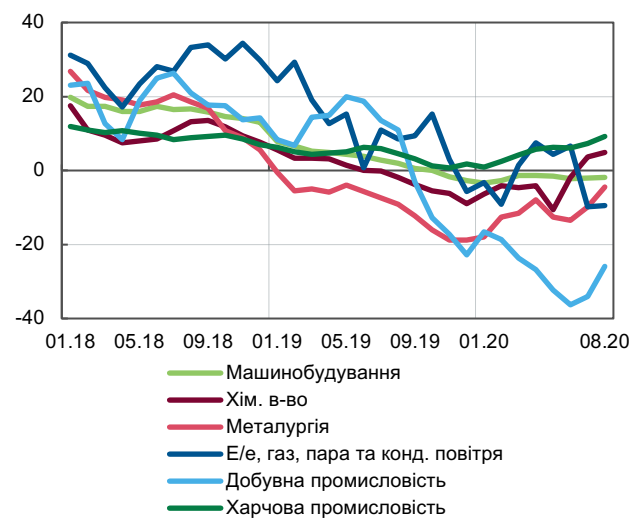
У серпні падіння цін у промисловості сповільнилося. Ціновий тиск збільшився у всіх галузях. Основними чинниками були зростання світових цін на енергоносії, сталь, добрива та цукор. Також важливим фактором стало підвищення зовнішнього попиту на окремі товари українського виробництва – цукор та продукцію хімічної промисловості

Графік 7. Індекс цін виробників, %

Джерело: ДССУ, Refinitiv Datastream.

Графік 8. Ціни в окремих галузях промисловості, % р/р

Джерело: ДССУ.

Таблиця 1. Зміна цінних індексів ІСЦ

	Частка ІСЦ для 2020 року, %			% р/р			Серпень 2020 року, % м/м
		2018 рік	2019 рік	2020 рік			
				червень	липень	серпень	
Компоненти споживчого кошика (за класифікацією Національного банку України)							
Індекс споживчих цін	100.0	9.8	4.1	2.4	2.4	2.5	-0.2
Базова інфляція	59.4	8.7	3.9	3.0	3.0	3.2	0.1
Небазова інфляція*	40.6	10.7	4.8	1.8	1.7	1.6	-0.7
сирі продукти	19.4	3.3	3.9	5.0	3.3	0.9	-3.6
адміністративно регульовані тарифи та ціни	18.0	18.0	8.6	3.2	3.8	5.2	1.7
паливо	3.2	9.1	-8.2	-26.5	-21.5	-17.9	2.8
Окремі компоненти споживчого кошика (за класифікацією ДССУ)							
Продукти харчування та безалкогольні напої	44.7	17.7	7.8	2.7	4.2	3.5	-1.4
Алкогольні напої, тютюнові вироби	8.1	20.7	17.9	11.6	10.8	10.8	0.5
Одяг і взуття	5.3	0.9	2.0	-4.2	-4.0	-4.3	-4.8
Житло, вода, е/е, газ та інші види палива, у т. ч.:	5.4	10.6	10.6	-13.1	-12.2	-9.1	1.2
утримання будинків та прибудинкових територій	0.3	47.5	23.7	5.2	4.4	4.4	0.5
водопостачання	0.2	20.2	19.9	25.1	23.6	23.6	0.0
гаряча вода	0.2	0.9	3.2	-7.6	-3.5	-3.6	-0.1
природний газ	1.4	1.2	22.9	-53.5	-52.5	-43.0	7.5
центральне опалення	1.0	3.8	5.2	-13.7	-13.7	-13.7	0.0
електроенергія	1.0	28.1	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
Транспорт	11.2	16.7	12.9	-6.6	-5.8	-3.6	1.2
Зв'язок	2.9	9.1	15.1	5.9	7.1	7.6	0.3
Освіта	1.4	14.9	13.4	13.5	13.3	13.2	0.1

Таблиця 2. Окремі компоненти ІЦВ

	Частка ІЦВ для 2020 року, %**			% р/р			Серпень 2020 року, % м/м
		2018 рік	2019 рік	2020 рік			
				червень	липень	серпень	
Індекс цін виробників	100.0	14.2	-7.4	-4.6	-7.5	-4.7	2.3
Добувна промисловість і розроблення кар'єрів	15.9	14.3	-22.8	-36.3	-34.0	-25.9	10.1
Добування кам'яного вугілля	3.3	5.4	-23.6	-34.8	-27.1	-31.1	-0.3
Добування сирої нафти і природного газу	4.8	24.9	-32.3	-62.2	-59.3	-40.5	28.9
Добування металевих руд	6.3	8.2	-21.4	-20.2	-21.8	-22.4	2.2
Переробна промисловість	64.4	7.4	-5.7	-2.6	-0.5	1.7	1.9
Вир-во харчових продуктів, напоїв і тютюнових виробів	21.4	7.0	1.8	6.1	7.3	9.2	1.8
Вир-во коксу і продуктів нафтоперероблення	2.9	-3.1	-14.2	-21.4	-14.9	-15.7	-1.6
Вир-во хімічних речовин і хімічної продукції	2.9	7.7	-8.9	-1.9	3.7	4.9	0.3
Вир-во основних фармацевтичних продуктів і фармацевтичних препаратів	1.5	16.7	9.6	8.9	9.3	9.8	0.9
Вир-во гумових і пластмасових виробів, іншої неметалевої мінеральної продукції	5.7	12.6	2.6	0.4	0.6	1.3	0.6
Металургійне вир-во, вир-во готових металевих виробів, крім виробництва машин та устаткування	15.9	5.6	-18.8	-13.4	-9.9	-4.4	5.1
Вир-во автотранспортних засобів, причепів і напівпричепів та інших транспортних засобів	3.2	17.3	1.1	1.1	0.3	-0.8	0.6
Постачання електроенергії, газу, пари та кондиційованого повітря	18.5	29.8	-5.6	6.7	-9.8	-9.4	-0.4

* Розрахунки Національного банку України на підставі даних ДССУ. Сума внесків компонентів ІСЦ може відхилитися від загального ІСЦ у результаті застосування динамічних ваг відповідно до методології ДССУ та округлення.

** Частка компонентів у ІЦВ розрахована на підставі даних ДССУ щодо обсягу реалізованої промислової продукції за видами діяльності за 2019 рік.

Список скорочень:

ІСЦ	індекс споживчих цін	м/м	у місячному вимірі
ІЦВ	індекс цін виробників	р/р	у річному вимірі
ДССУ	Державна служба статистики України	п.ш.	права шкала
НБУ	Національний банк України		